

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Tertiu[m] remedi[u] co[n]tra luxuria[m] est auertere oculos a
vanitatib[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De remediis cōtra

**Exem
plū nota
bile.**

pariter regina celi purissima virgo **D**aria: et omnis militia angelorum spirituumque tota curia supernorum civium sanctorum et sanctarum dei intuent omnia vitia ac turpia que fiunt in hoc mundo. **Q**uoniam debent libidinosis homines erubescere. Propterea legitur de abbate effrem viro sanctissimo ex tali cogitatione quondam meretricem quertisse ad deum. **N**am fingens de industria dixit illam ad se civitatis vicem ei ut permitteret se ibi carnaliter cognosci. At illa respondit quod nullo modo auderet per verecundiam in conspectu astantium hoc facere. Tunc ille subluxit. **E**t quare soror mea non verecundaris tam grades ac raras miseras peccatorum carnalium coram tota celesti curia committere: ubi sunt quasi infinita milia: respectu unius que te hic intuet: sicque fracta in laqueis veram egit penitentiam. **E**t sic patet de primo remedio luxurie.

Secundum remedium contra luxuriam est corrigere linguam ne turpia verba aut scurrilia proferat.

Secundum remedium contra carnales voluptates est abstinere a verbis immodicis ac turpibus: quod ut inquit Paulus. Corruptunt bonos mores colloquia prava. et Isido. ait. Vanus sermo cito polluit mentem et facile agit quod libenter audit. Etiam Hugo in libro de anima inquit. Vanus sermo vane conscientie est index. mores hominis lingua pandit. Quis sermo ostendit talis animus approbat: quoniam ex abundantia cordis os loquitur. Hinc Hiero. ad demetrium in epistola que incipit. Si summo ingenio: ut sic. Sic autem sermo virginis prudens/modestus / et rarus: nec tam eloquentia preciosus quam pudore. Dixerunt omnes tuam te tacete verecundiaz: loquere prudentiam. Vite ac placidum semper eloquium tuum: ornet mixta cum gravitate suavitatis: cum pudore sapientia sit certa atque librata suisque opportunitate gravissimi silentii. hec Hiero. Item Hieronymus ad demetrium in alia epistola que incipit. Inter omnes materias que ab adolescentia usque ad hanc etatem: dicit sic. Nunquam verbum inhonestum audias: aut si audieris irascaris. perdit meos hominem uno frequenter levis sermone tentat claustra pudicitie. Ridere et irrideri secularibus relinque. Gravitas tuam personam decet. Latoneque illum dico censorium et vestre quondam vobis principem qui extrema etate grecas litteras non erubuit censor: nec desperavit senex discere. et Marcum crassum semel in vita sua scribit risisse Lucillum. unde et Psal. de. Irascimini et nolite peccare. hec Hiero. Et ad mauricium filium ait hierony. Lapsus emissus / sermo platus. quapropter diu antequam proferat cogitandus est. Cum enim verbum sit nuntius cordis: sicut bonus homo de bono thesauro cordis sui profert ea que bona sunt: ita malus de malo thesauro cordis profert mala. Etiam quod ex abundantia cordis os loquitur: ut dicitur Mat. xij. ca. Jo sanctus Tho in. ij. q. clij. ar. v. in responsione ad. iij. arg. dicit quod luxuriosi quorum cor est turpibus delectationibus plenum et concupiscentiis: de facili ad turpia verba et scurrilia prumpit. Luxuriosus quoque delectationem querit. ideo verba sua ad delectationem ordinat unde prumpit in verba ludicra. Et quod luxuria causat cecitatem mentis ex hoc luxuriosus prumpit in stultiloquia. Hinc moralis Grego. in. vij. lib. moral. c. xxxij. dicit sic. Nam dum otiosa cavere verba negligenter ad noxia pervenimus ut prius loqui aliena libeat: et postmodum detractio eorum vitam: de quibus loquitur lingua mordeat. Quandoque autem usque ad aptas contumelias erumpat. Hinc seminant stimuli: oriuntur rixae: accedunt faces odiorum: patet tota extinguitur cordium. hec Greg. Et sic patet de secundo remedio contra luxuriam.

**Oculus
int oes se
lus est pi
culosior.**

Tertium remedium contra luxuriam est auertere oculos a vanitatibus. **O**culus dicitur est: quod occultum lumen habet. id est secretum: vel intus repositum. Hinc sensus vicinior est cerebro unde omnia manant: ut inquit Isido. et ideo mens et voluntas ex oculis magis dinoscitur: sicut si oculus est inter omnes sensus nobilior: ita et periculosior. Propterea ad evadendum luxurie laqueos custodia oculorum summa cum diligentia a vano mulierum aspectu observanda est. Unde Aug. in libello de honestate mulierum: ita inquit. Quod si aliquis carbonem appre-

henderit si cito eos ptecerit nihil ei nocebunt. Si vero diutius eos tenere voluerit sine vulnere abire non poterit. Ita ille qui ad concupiscendum oculorum desixerit in ruitum: et libidinis malum in corde suscipiens moras in corde suo habere: morari in corde suo libere permiserit: excutere a se sine aie plaga non poterit. Ideo iugiter clamem ad dominum cum propheta. Oculi mei semper ad dominum quoniam ipse euellit de laqueo pedes meos. hec Aug. Hinc Hiero. ad rusticum monachum: in epistola quae incipit. Nihil christiano felicitas cui permittunt regna celorum dicitur sic. Varrum tuam ita vide ne per illam alias videre cogaris quare vult cordi tuo hereat: et tactum viuat sub peccato re vulnus. Ancillas qui tibi in obsequio sunt tibi scias esse in insidijs: quare quantum videri eorum eorum conditio est: tanto facilior ruina est. Et Johannes baptista sanctam matrem em habuit: potestatisque filius erat: et tamen nec matris affectu: nec patris opibus vincebatur ut in domo parentum cum periculo viveret castitatis. Uivebat in eremo: et oculis desiderantibus christum nihil aliud dignabatur aspicere. Vestis aspera/zona pellicea: cibus locuste/melque siluestre: oia pruri et continente parata. hec Hiero. Et Iulianus in. ij. li. de summo bono. c. xxxix. sic ait. Libido tunc magis querit dum videt. Nam sicut quidam sapiens ait. Prima fornicationis oculorum tela sunt. scilicet yborum. Sed quae non capit oculos per ybis resistere. Sufficit natura ubi adhuc liber affectus est. Qui delectatione refrenat libidinosam suggestivam: non transit ad consensum libidinis. Et tunc resistit operi quae titillanti sensui non accommodat delectationem. Durus in pugna quae versus ad consensionem si non versus ad prostrationem tenet: quae sola suggestione per conditionem carnis temperantem sollicitat. hec Iulianus. Idcirco si david tam sanctus aspiciens a casu mulierem se lavantem ruit in adulterium: Quomodo credendum est ut non incidat in laqueum diaboli qui studiose sibi laqueum parat. Hinc Gregorius in. xxj. li. moralium. c. x. sic ait. Sic enim sepe tentatio per oculos trahit: sic non nunquam procepta intrinsecus: compellit sibi extrinsecus oculos deviare. Nam plerumque res quilibet innocenti mente respicit: sed ipso prospectu animi concupiscit se gladio perfodit. Non enim ut exemplum causa tam diximus David vite conjugem idio studiose respexit quare concupierat: sed potius idio concupivit: quare incaute respexit. Fit vero retributionis examine ut qui exteriori negligenter vitis oculo: interiori non iniuste ceciderit. Sepe ita intrinsecus concupiscencia dicitur: et illecebratus animus ad usus suos sensus corporeos famulari more tyrannidis extigit. suisque voluptatibus oculos servare compellit. Atque ut ita dicam fenestras luminis ad tenebras aperit cecitatis. In sancti viri cum se sinistra pulchritudine delectatione senserint: ipsa per quam forme spes ad mentem ingreditur: discipline magis ingreditur lumina restringunt ne prave cogitationis visio lenocinata famulet. Quae si subtiliter custodiri negligit cogitationis immundicia: prius ad operationem transit. hec Gregorius. Quia ergo vanus multorum aspectus aut inclinatio vel saltim facit mollescere etiam durissima ac perfecta corda: Ideo Job prudenterissimus ac sanctissimus quae innumerabiles vixit tentationes: et ne a mulieribus post tot victorias vincere pepigit sedus cum oculis suis ut ne cogitaret quidem de fornicatione. Job. xxxj. ca. Hinc Gregorius in. xxj. li. moralium. c. xl. dicit sic. Neque enim culpa ad opus potest perire permittit si intus ubi nascitur extinguit. Si autem tentatio in corde nascitur festine non resistit: hec eadem qua nutrit mora roborat. et existens foris in operibus vincit versus prevaleret: quare ipsam intus membrorum dominam mentem captivam tenet. hec Gregorius. Non dicatis ergo vos habere animos pudicos si habeatis oculos impudicos. quia impudicus oculus impudici cordis est natus: ut ait Aug. in regula. Propterea Eccl. ix. c. salubre datur consilium: ubi dicitur sic. Virgine ne spectas ne forte scanda lizeris in decore illius. Noli circumspicere in locis civitatis: nec observaveris in plateis illius. Averte faciem tuam a muliere concupiscentia: et ne circumspicias speciem alienam. Propter spem mulieris multum perierunt: et ex concupiscentia quasi ignis exardescit. Vis mulier quae est fornicaria quasi sterco in via ab omnibus pretereuntibus calcabit. hec Iulianus. Et sic patet de tertio remedio per luxuriam.

Oculus est principium fornicationis.

Oculi sunt fenestre per quas ingreditur peccata.

Aspectus mulierum facit corda mollescere.

